

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. Lemberger Ármán.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítottak.

Az új párt.

Az események homlokterében az új pártalakulás áll, melynek határnapját február 19-ére tűzték ki.

A pártalakulás külsőségeihez tartozik, hogy nem a Nemzeti Társaskör helyiségében, hanem semleges helyen: a Vigadó nagytermében fog megtörténni. Az alakuló gyűlésen a miniszterelnök rövid programszerű nyilatkozatot fog tenni, majd megalakítják a párt elnökségét.

Ebből az alkalomból az ország kiváncsisága feszült érdeklődéssel és méltán kérdi, kikből alakul majd ez a 67-es kormány és isze alatt országos reformmunkára hivatott új párt?

A polgárságból mindenek előtt. És azokból, akik a polgársághoz csatlakoznak, akik a mostani földult pártviszonyok közt, a konzervatív és radikális szélsőségekben teljes meggyőződéssel elhelyezkedni nem tudnak, akik egy egységes, kiegyenlítő, dolgozó, reformáló, minden értékes politikai törekvést összefoglaló, gubernementális új párt szükségét átérzik.

Az új párt irányát, helyzetét, programját már körülbelül meghatározzák

azok a körülmények, amelyek megalakulását követelik.

Iránya demokratikus, nem lehet más Helyzetét az országilag a számbeli ereje fogja természetesen megszabni, de már kezdettől fogva tudatosan kell készülnie a kormányzásra, mert ott a helye előbb utóbb el fogja foglalni. Ha nem lehet mindjárt egymagában kormányt, támogatni kell az olyan kormányt, amely hasznos alkotásokra törekszik, támogatni legalább ezekben a törekvésekben. Természetes, hogy hazaifiatlan, alkotmányértő kísérletekkel szemben ellenzéki állást foglalna el a törvénytisztelő új párt, de főtörekvése az lesz, hogy őt magát és a törvényhozó testületet ne vonják el a produktív munkától üres formalitások meddő vitái.

Programja a mérsékelt, a szükséghez mért haladás. »Sem sietve, sem pihenne.« Korszerű reformok az állami és nemzeti élet minden ágában, ahol csak elmaradottság észlelhető, fontosságukhoz és az idő követelményeihez szabott sorrendben, egymással összhangban és olyan kivitelben, hogy az újítás minél kevesebb rázkódatással járjon az országra nézve

Legyen mindenekelőtt rend, hogy

munkához lehessen fogni. Legyen jó, modern közigazgatás, minél egyszerűbb és minél kevésbé bürokratikus, az önkormányzat sérelme nélkül, sőt fejlesztése mellett is egységesebb a maénál. Szolgálati pragmatika, hogy a tisztviselő is függetlenebbé váljék. Legyen olcsó, gyors és nem ingadozó igazságszolgáltatás, ennek érdekében mindenkiféle általános polgári törvénykönyv, mert már alig tűrhető, hogy Ausztriához való közjogi viszonyunkat csépeljük, az ország egy része ma is osztrák magánjoggal él, a másik résznek pedig nincs polgári kódexe. Legyen törvénytudó polgári perrendtartás rég elkészült modern javaslata, Legyen minél több jó iskola; fejlődjék a népoktatás és emelkedjék ki méltatlan helyzetéből állami gondoskodásunknak ez a hamupókéje. Legyenek kulturális, szociális intézmények; telepítések, parcellázások, intenzív földművelés; eredményes pártolása az iparnak és kereskedelemnek, okos gazdasági politika, érdekeinket kielégítő külföldi szerződések útján. Békés viszony idegen államokkal, még inkább az ország lakói közt, bármilyen nyelven vallják magukat a magyar állam polgárainak s bármilyen ritus szerint dicsérik az Urat. Pészdüljön föl az élet a Kár-

TÁRCA.

Egy nagy könyvről.

— A »Bajai Hirlap« eredeti tárcája. —

Irta: Bodrogi Lajos.

Mint a kaleidoszkop sok-sok egyes kövével is mindig egységes képet mutat, úgy az ő munkája is; a változó korok és eszmék szerint mindig mást, de mindig egységeset. Száz és száz váltakozó képpen látjuk a nagy tanulás- és hazai Shakespeare-kultusz egyik nevelője volt művelt nemzeti létünknek és hogy viszont nemzeti műveltségünk ime nélkülözhetetlenül teszi Shakespeare kultuszát. E kultusz elhanyagolásával nemzeti pallerozottságunkat faragó egyik leghasznosabb szerszámunkat dobnók el magunktól és kilépnénk ama nagy nemzetek kötelékéből, amelyek ezzel az eszközzel éltek és élni tudnak.

Shakespeare kultuszának ilyenforma felfogása és fejlesztése így lett nálunk is a nemzeti becsület kérdése. Maradjunk meg ezen a téren is az egymással nemesen versenyző művelt nemzetek közt: a babérról küzdeni is nemes feladat.

Körülbelül ezt a gondolatot fejezte ki akadémiánk nagy tudományú elnöke, Berzeviczy Albert, mikor a múlt december hóban a Shakespeare-Bizottság ülésén, tehát, amint mindig lekötélező módján mondta: »családi körben« a jeles szerzőt fenkőlt szavakkal üdvözölte. Igazi irodalomtörténeti esemény volt ez a családi ünnep, mert bizony ritka esemény irodalmunk történetében, hogy hazai közle-

tünk egyik igazi nagysága szellemi munkatársának ilyen módon nyújtsa a palmát.

Akadémiánk elnöke tudja a méltányolja, mi az a szellemi munka; hiszen maga is fáradhatlan osztályosa, tudja és méltányolja, mit jelent az, ezer meg ezer adatot kiásni, a portól megtisztítani, a hozzá ragadt lényegtelen-ségektől megszabadítani, kor, felfogás, eszmék és célok szerint áttekinthető rendszerbe összeállítani és egy magasban egységes összefoglalni. A legjelesebb archeológus munkája sem ily fáradtságos: ott a kiásás, földgörgatás, tisztítás és szállítást napszámok végzik, a mester munkája csak aztán következik. Bayer József napszámok, rendező és mester volt egy személyben. Elképzelni is nehéz, milyen rengeteg munkájába került könyve első részének: »A magyar Shakespeare honosítás első száz éve (1777—1878)«. anyagát felkutatni és könyvének első 128 lapján úgy feldolgozni, hogy ennek a feldolgozásnak gyönyörködöttét élvezetében egészen elfeledjük azt a verejtékes fáradtságot, amelyet a nagy munka művészfeloldozójának okozhatott.

Szinte Beethovenre kell gondolnunk, amikor egyik elaborált szimfoniáját halljuk, vagy Macaulayra, ha törtérijánjak összefoglaló bevezetést olvassuk. Ez az elsőrsz méltán megállja a helyét a szerző két nagy külföldi író-társa munkái között: Jusserand »Shakespeare en France«-ában, Genée a »Geschichte der Shakespeare«-chen Dramen in Deutschland«-jában nem alkotott tökéleatesebbet.

Am Bayer munkájának elrendezésében még ezeket a nagyíró szerzőket is felülmulja. A francia és német író munkáinak olvasását nehézkessé teszi, hogy Shakespeare egyes darabjainak történetét az illető könyvekben hol itt-

hol ott kell keresnünk. Bayer az első részt egységesen tárgyalja, a fejlődést itt ő is időrendben mutatja ki: de aztán 37 csodálatosan ügyes és változatos, valóságos kis essay-knek nevezhető fejezetben minden egyes darabnak kimutatja történeti fejlődését irodalmunkban és a szinpadon. Hogyan ismerték, hogyan bírálták, hogyan fordították és 7 műve kivételével hogyan játszották (Titus Andronicus, V. Henrik, Pericles, A felsült szerelmek, Minden jó, ha a vége jó, Szeget-szegeg, VI. Henrik három része külön-külön ezideig nem jelentek meg a magyar szinpadon) Shakespeare darabjait nálunk: ezekre a kérdésekre kimerítő és mondatilag végleges feleletet ad az a »nagy« könyv. Mennyi nemzeti öröm, mennyi keserűség, mennyi lemondás járt együtt ezeknek a daraboknak meghonosításával, megtudjuk ebből a 37 fejezetből. De megtudjuk azt is, mennyi munkába került ez az örömet meglátni, ezt a keserűséget észrevenni, ezt a lemondást igazságos és mindig művészi kritikával megtorolni. Milyen fáradtságos utánjárásába kerülhetett például szerzőnek konstánli, hogy a várad-olási 1830. szeptember 22. szinlapon hirdette: »Egymást bosszantók« című darab tulajdonképpen Shakespeare »Sok hü-hü semmiért« című híres vígjátéka és ha a darab német szemlélye közt pl. Graf Rád-Don John; Major v. Strahl-Claudio, General v. Pfauen-Leonato, Duppering, akinek halhatatlanul humoros szerepét a darab ugyanígy című budai előadásán jeles Meyerink már méltányolta és játszottja is-Dogberry. Bizony vissza kellett mennie szerzőnek egész Beck Henrik mannheimi színésziéig, (1760—1800.) aki »Die Qualgeister« furcsa cím alatt dolgozta át és rejtette el Shakespeare nagy művét, amelyet, de

pátok s az Adria között, érvényesüljön — joga s a lehetőség szerint — a magyar nyelv az osztrák állammal közös intézményekben is. A vagyonsodás, a művelődés utján legyünk mind önállóbbá, függetlenebbé.

Ilyen gondolatok körül alakulhat ki az új párt programja.

De valami hiányzik még belőle. Az új pártnak a választói reform dolgában is állást kell foglalnia.

Ambrozovics Lajos főispán fölmentése. A hivatalos lap csütörtöki száma, a távozó főispánok második turmusában, *Ambrozovics Lajos* dr. bajai főispán fölmentését is közli. A fölmentésnek ez a szövege: A király *Ambrozovics Lajos* Bajai törvényhatóság város főispánját főispáni állásától, buzgó szolgálati elismerése mellett, saját kérésére felmentette.

Héderváry Károly miniszterelnök, mint belügyminiszter a következő leirattal értesítette a várost a főispán fölmentéséről:

Baja t. h. f. város közönségének.

Őcsászári és apostoli királyi Felsége 1910. évi február hó 5-én kelt legfelsőbb elhatározásával előterjesztésemre *Ambrozovics Lajos*t, Bajai város főispánját ezen állásától saját kérésére legkegyelmesebben felmenteni melótóztatt.

Erről a város közönségét ezennel értesítem.

Budapest, 1910. évi február hó 9. é.

Héderváry s. k.

Ambrozovics főispán külön leirattal búcsúzik a bajai törvényhatóságtól, melynek három és fél éven át volt a vezetője. A városi közgyűlés tárgyalni fogja a főispáni leiratot és a tradícióhoz híven jegyzőkönyvében örökíti meg a lelelt főispán reszmitjét.

Abáczmegyei szabadlevélpart szervekedik. Bácsbodrog vármegye szabadlevélpart vezetői hétfőn Zomborban értekezletet tartottak, amelyen megjelentek *báry Fojnits István*, *Latinovics Pál* volt főispán, továbbá *Latinovics Géza*, ifj. *Szemző Gyula*, *Szemző Károly*, *Molnár Károly*, dr. *Leibach László* és *Dunyverszky György* földbirtokosok.

a szinlonon meg nem említve, Benke József még 1809 előtt fordított, hogy később, 1832 ben egy miskolci szinlonon »A feltámadt Menny-Asszony« cím alatt kerüljön napvilágra, itt már Pápai István fordításában, Keszler németjéből fordítva.

A Hamletről szóló fejezet magában is egy terjedelmes könyv. Mennyire megszeretjük ez után a fejezet után a mi Kazinczyt, a »hercyniai erdők nagy irtóját« aki az irtványi termékeny földjebe elsőnek ültette be a tépelődő dán királyfi bús történetének fordítását. Még pedig azokban a rettenetes időkben, mikor »egy Hamlet volt egész Magyarország« kétségbeesve kérdezték a sorstól: »Lenni vagy nem lenni?« Milyen érdeme az írónak, hogy a nagy költőt így megszeretjük és a siralmas kort a Shakespeare kultusz utján is így megértjük!

Vagy mikor »Athéni Timon« magyarországi viszonyairaól olvasunk a nagy könyvből és látjuk, hogy az elnyomó hatalom még Shakespeare-t is csak rendőri engedéllyel bocsátotta a szinpadra. »Die Aufführung des vorliegenden Bühnenstückes « Athéni Timon... wird hiemit bewilligt« mondja 1857. dec. 1-én a kolozsvári színháznak »für Se. Durchlaucht den Gouverneur der K. K. (akkor vizagstornának még az und sem volt a két K. között) Vice-Präsident.«

Ha ez a k. k. vice-präsident csak sejtette volna is, hogy Bayer szávi szerint: »Az ötvenes évek hangulatába pedig így beillt az emberi hálatlanság e megrázó történet« aligha adta volna meg azt a Bewilligungot. Mint Timon szívét, »saeva indignatio lacerabat« akkor a nemzet szívét is, és nagy szerencse mindannyiunkra, hogy ez a »saeva indignatio« szelid bocsánattal enyhült. Hála érte a legnagyobb drámáirónak: a Gondviselésnek, hogy a nem-

A szabadlevél part vezetői elhatározták, hogy a megyének mind a tizenkét választókerületében régi, liberális párti jelölteket állítanak, annyival is inkább, mert úgy a szerb és a németajku községek tulnyomó része a 67-es párt hívei.

A hét folyamán a választókerületekben is megindult a szervezkedés.

A bajai járáshoz tartozó *regőcei* választókerület hatványos vezetői szűkebbkörti értekezleten elhatározták, hogy a legközelebbi választáson *Latinovics Pál* volt bácsmegyei főispán jelölje, aki kijelentette, hogy kormánypárti programmal lép föl. *Latinovics* megválasztása szinte bizonyosra vehető, mert a kerületben domináló 67 eseken kívül, az összes községek keresztény-szociális szervezetei is, a melyekért *Latinovics* nagy agitációs munkát végzett, mellette állnak. A kerületben *Justh* párti programmal *Lányi Mór* jelenlegi képviselő akar fellépni.

A szomszédos bácsalmási kerület választói *Tomanovics Györgyöt*, a bácsbokodi főjegyzőt kívánják képviselőnek a jegyzőellenes ténykedésével talaját vesztett függetlenség *Lázár Pállal* szemben. A nagy népszerűségű és óriási többséggel rendelkező *Tomanovics* kijelentette, hogy csakis a kormány programjával és csakis akkor vállalna mandátumot, ha az országos kormánypart mást nem jelölne a kerületben, de az utóbbi esetben is egész befolyását támogatná e kormány jelöltjét. A választók *Tomanovics György* jelöltségéhez ragaszkodnak.

Az OMKE. állásfoglalása. Az országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés vasárnap látogatott választmányi ülést tartott, mely a következő határozatot fogadta el: Az egyesülés a közlegő országgyűlési képviselőválasztásokban tevékeny részt vesz. A kereskedelem érdekeit érintő országos jelentőségű kérdésekben eddig elfoglalt álláspontjához változatlanul ragaszkodik. Mint a magyar kereskedelem egyetemes érdekei védelmére egyik politikai párthoz sem csatlakozik, külön politikai pártot nem alakít, hanem felhívja tagjait, hogy a legközelebbi képviselőválasztások alkalmából pártállásukra való tekintet nélkül a különböző jelöltek közül elsősorban a kereskedőkre és iparosokra, ilyenek hiányában pedig azokra adják szavazatukat, akik felfogásuk, a multban tanúsított magatartásuk, valamint programjuk alapján biztosítékot nyújtanak arra, hogy a magyar ipar és kereskedelem érdekeit minden-

zetek tragédiáit is a katarzisz, a megtisztulás fejezi be.

A megtisztulás bizonyos nemével tesszük le a Bayer könyvet; érezzük, hogy átolvasván, az igazak társaságában jobbak, nemesebbek lettünk; hazánkat, fajunkat legalább is úgy akarjuk szeretni, mint könyvének példaadó nagyjai. És ez az erkölcsi haszon főler az új tudással, melyet a könyv átolvasásával szerztünk. Halásan mondjuk *Gibbon* barátjával a szerzőnek: »Nemzedet művelteinek tanító-mestere lettél.«

De csak a jóban, tehát mégsem úgy, mint *Gibbon*.

A munka jeles szerzője az öregkor küszöbéről büszkén tekinthet vissza élete munkájára, melyet reméljük, hogy ez a könyve még nem fejezett be. Óhajtsa, hogy visszatérjen szülővárosába, Bajára, végelesen megpihenni, minél későbbben teljesüljön; az ő munkásságára még számítunk valamennyien. De végre majd mégis csak visszatér a fodros vizű Sugovica partjára, abba a kedves kisvárosba, ahol hajdani nevelője, a komoly, barna képtü »Dékics ur« a későbbi szelidelkű pap elsőnek adta kezébe a *Kisfaludyak szindarabjait*, nem sejtve még akkor, hogy a nemzet színészet történetírójának nyújtotta oda azokat a szent könyveket. Ha majd akkor, a szelid, porcsillagos szirkületben felhangzik a Papok temploma, a Barátok temploma, meg a Rókus harangjainak szelid dallama, ha a Szent Antal-utca árnyas fasorain végigsétálva lekerült a Telescsa végső fokára s látja a harsogó Nagyduánul fel-tünni a Zengőt meg a Nagy-harsányi hegyet, ha felébrednek boldog gyermekének, vesződséges ifjúságának, munkás férfikorának összes emlékei, a teljesített kötelességek vizagstáló érzésével mondja majd akkor: Non me poenitet vixisse.

nemű támadással szemben hathatósan megvédi és előmozdítja. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés a leghatározottabban elítéli az országgyűlési oroktációt, mely a parlamentet meddőségre kárhoztatja, a gazdasági fejlődést, de különösen a kereskedelmet és ipart megbénítja és létfeltételeiben veszélyezteti. Az OMKE. szükségesnek tartja, hogy parlamenti életünkben az oroktáció kiküszöböltessék és hogy a törvényhozás működésének zavartalanága érdekében a közlegő választások alkalmával a képviselőjelöltek határozott állásfoglalásra felhivatassanak.

Pénzfólosztás a városházán.

— Rendkívüli közgyűlés. —

Szerdán délután rendkívüli ténykedésre jött össze a törvényhatósági bizottság. Kivételes funkcióra, melyet a mi krónikus pénztelenségünkben csak ilyenkor, üstökösjárás idején nyilik alkalom teljesíteni. Pénzfólosztás volt ezuttal a városházán, a 20.000 korona állami segély fólosztása és a szépen megtelt közgyűlésterem kifejezője volt a pénzügyek iránti általános érdeklődésnek, még akkor is, ha történetesen a más pénzéről van szó.

Mert — mi türés-tagadás — a pénzfólosztás végrehajtási művelete nem egészen a jog és méltányosság jegyében történt. És mi egész meggyőződéssel állunk annak a pár jobboldali városatyának az álláspontja mellé, akik *Werner Adolf* doktorral az élükön rendületlenül válogattak, hogy a szóban levő 20.000 korona a belügyminiszter rendelt el egyedül helyes értelmezése szerint elsősorban a tisztviselőket illeti. Csakis ezen igényeknek legalább aránylagos kielégítése után kerülhet sor a közrendészeti és közegészségügyi célokra, mégha egyébként parancsoló szükség szól is mellette a lokális érdekek előbbrevitelének.

Dr. Rajk Aladár, ki a város fölsegítésének mindenekelőlt válog szempontját hangoztatta és *Tury Máttyás*, ki jogászai bonckéssel elemezte a miniszteri rendeletet, kétségkívül kívánatos igazságokra mutattak rá, de a kormány szándékát végre is a miniszteri rendelet félre-magyarázhatatlan utasítása határozza meg és nem az interpretáció, melyhez a törvényhatóságnak talán joga sem volt.

A mi nézetünk az, hogy kár volt egy előreláthatóan meg nem álló határozatot alkotni, mert a valamennyiünk által óhajtott szempontot, — a városok fölsegítését — a közelebbi esztendő államségélyével vette célba a kormány.

A tisztviselők egyrésze — úgy tudjuk — megfelelbezi a közgyűlés határozatát, még pedig sikerrel való kilátással.

* * *

A közgyűlés lefolyásáról a következő részletes tudósítást adjuk:

Dr. Hegedüs Aladár kir. tanácsos, polgármester délután 3 órakor nyitotta meg a rendkívüli közgyűlést.

Weiss Nándor tanácsnok fölolvassa a 20.000 korona államségély fólosztására kiküldött bizottság jegyzőkönyvét, amely szerint a bizottság azt javasolja, hogy a huszezer koronából a következő tisztviselőket ezeket az összegeket kapják:

Fizetési osztály		
VI.	Polgármester	400 kor.
VII.	Főjegyző	360 ,
VIII.	Rendőrkapitány, tanácsnok, főszámvéevő, árszázekei ülnök és I. aljegyző	380 ,
IX.	Mérnök, II. aljegyző, alszámvéevő, levéltáros, pénztárnok, rendőrkapitányok	300 ,
X.	Ellenőr, I. oszt. könyvelő, közgyám, irodatiszt, íktatók, számtiszt és a XI-ben II. oszt. könyvelők	300 ,
XI.	Végrehajtók, írások	280 ,

Eszerint 11620 korona jutna a tisztviselőknak, a 20.000 korona többi része pedig később meghatározandó közcélokra volna fordítható.

A bizottság ezen tervezetével szemben — ugymond az előadó — a városi tanács főnartja régebbi álláspontját, mely szerint a 20.000 korona a miniszteri rendelet szellemé szerint első sorban a tisztviselők fizetés kiegészítésére szolgál és amennyiben az államsegély itt Baján már javarészt rendezett fizetési osztályokat talált, azt ajánlja, hogy a 20.000 korona lakpénz címén jusson a tisztviselőknak. A továbbiakban úgy szól a tanács javaslata, hogy ezt a lakpénzt 76 1/2 arányában utalványozzák, mert többre a 20.000 koronából nincsen felezet.

Tury Mátyas; Reámutatni kívánok mindekelőtt arra a különös esetre, hogy a tanács ellentétbe helyezkedik a kiküldött albizottság javaslatával. Ez kétségkívül azért van, mert a tanács tagjai személyükben érdekeltek. A miniszteri rendelet nem határozza meg imperative, kinek kell adni, de megmondja ellenben, kinek nem lehet juttatni az államsegélyből. A miniszter kifejezetten kiemeli ezt is, hogy csak ott kell adni, ahol az állami és megyei tisztviselők fizetése meg a városi hivatalnokok javadalmazása között lényeges az eltérés. Ez a helyzet Baján nincs meg. Lakáspénzről pedig szó sem lehet, mert ez ellenkezik a segély ideiglenes természetével. A kiküldött bizottság igazságra törekedett, ezért kéri a tanács javaslatának elvetését.

Werner Adolf dr.: A városok védőbástyái az alkotmánynak és nagy tényezői az ország kulturális haladásának. Ép ezért a városi ügyek lelkes intézőit jól kell dotálni mindenekelőtt, mert örökös anyagi gonddal küzdő, fáradt sereggel győzelmet aratni nem lehet. A miniszteri leirat elsősorban a tisztviselőknak szánta az államsegélyt, ép ezért a jog és igazság nevében a tanács javaslatát szavazta meg.

Rajk Aladár dr.: Nem szándékozott felszólalni, mert úgy látta, hogy Tury Mátyas bizottsági tag a kiküldött bizottság javaslatát kellő módon ismertette. De felszólalásra készítette őt Werner Adolf beszéde. Védekezik az ellen, hogy a bizottság nem mért kellő igazsággal. Az a törvénytervezet nemcsak a tisztviselők segítését tervezi, hanem a városok segítéséről is rendelkezik. Ha a tanács javaslatát elfogadjuk, meg kell szavaznunk a kistisztviselők, rendőrök és szolgák javára is a lakáspénzt. Kinek volna szive megtagadni azt a járandóságot ezektől a szegény emberektől? Ez pedig a házipénztárt terhelni meg és ő az olyan ajándékból, mely a várost terhelni meg, nem kér. Az a kiutalványozott összeg a város segítésére is szolgáljon. A miniszter rendelkezése nem foglal magában kötelező direktívát. Beszédének további részében rámutat arra, hogy a törvényhatósági bizottság a fizetésrendezés alkalmával nem krajácroskodott.

Lakáspénz helyett magasabb fizetést adott a hivatalnokoknak, amiólt a tisztviselők nyugdíj-jovatulása lényegesen javult, míg a város nyugdíj-pénztárára súlyos teher jutott. Ajánlja a bizottság javaslatának elfogadását.

Werner Adolf dr., Lerner Antal és Tury Mátyas ismételt felszólalása után, a közgyűlés Tury Mátyas, illetve a kiküldött bizottság álláspontjára helyezkedett és a tanács javaslatát elvetette.

A városi utmester, műszaki rajzoló, utkaparók, zálogházi személyzet, szegényházi gondnok és szolgaszemélyzet lakpénz iránti kérényé fölött úgy döntött a közgyűlés, hogy utasította a tanácsot, hogy az államsegélyre vonatkozó határozat kormányhatósági jóváhagyása után terjesszen a közgyűlés elé javaslatot.

A közgyűlés további része gyors menetben folyt le.

A hadügyminiszternek, mert kilátásba helyezte, hogy a városnak gyalogsági csapatokra irányuló kérését idővel teljesíteni fogja, fölrítati köszönetet szavaztak.

HIREK.

TELEFON.

Egyesítik a baja—szabadkai főispánságot.

Podmaniczky Endre báró főispán.

Budapestről jelentik: A baja-szabadkai főispánság egyesítése — a legújabb hírek szerint — teljesen befejezett dolog. Még csak a főispán személyére nézve folynak a tárgyalások és e tekintetben Podmaniczky Endre, kit Bajához itteni katonai szolgálata révén bensős kötelek fiz és Purgly Sándor ut szabadkai országgyűlési képviselő neve áll előtérben.

Az egyesített főispánság betöltésének időpontja még bizonytalan.

A miniszterelnök bécsi utja.

Khuen-Héderváry miniszterelnök ma reggel Bécsbe érkezett és a magyar házbán szállt meg. Délelőtt közös minisztertanács volt, melyen Aerenthal, Schönach, Burrián és Bienerth miniszterek vettek részt. A közös minisztertanács a boszniai alkotmány és a Boszniahoz intézendő manifesztum kérdését vitatta meg. A miniszterelnök délután 4 óra 50 perckor visszautazott Budapestre.

Bácsmegeye új főispánja.

Budapestről táviratozzák: Kormánykörökben ma a leghatározottabban beszéltek, hogy Bácsmegeye új főispánja dr. Molnár Károly volt megyei főügyész, Vojnits István báró régi személyes híve lesz.

A Haverda-ügy mai napja.

A mai tárgyalás kedvezőtlen fordulatot hozott Mariskának. A bíróság esküre bocsátotta Poppert, Klein Lipótot azonban nem eskette meg. Az összes védők emiatt semmisségi panaszt jelentettek be.

A délelőtti egyébként Dengl Alajos kihallgatásával telt el, aki Haverda Mariskára igen terhelően vallott.

— A főgimnázium szabadlicéuma. A mai vasárnapon, délután 4 órakor nyílik meg újra a főgimnázium csarnoka, hogy hétről-hétre érdekes és tanulságos szabadelőadások meghallgatására fogadja be a bajai közönséget. A két esztendőn át jól bevált szabadlicéumi ciklust Szabély Károly főgimnáziumi tanár nyitja meg, a nap, hold és egyéb csillagokról szóló előadásával, melyet vetített képekkel kísér a közvetlenségéről előnyösen ismert és a tudomány népszerű terjesztése iránt immár tisztos multra visszatérő, régi bajai professzor.

Jegyeket vasárnap délelőtt 10 óráig a Kollár és Wagner könyvesboltjaiban lehet váltani. Az egyes előadásokról a Bajai Hírlap esztről-estire beszámolóit hoz és a további előadásokat is minden számban jelzi.

— Megalakul a jéggyár. A bajai vendégülösök, korcsmárosok és kávéos ipartársulatából műjégyár felállítását iránt kiindult mozgalom sikerrel járt. A f. hó 11-én tartott értekezlet a jéggyár felállítását, úgy közegészségügyi mint különösen az érdekelte iparágak anyagi megélhetése okából elhatározta és a gyár felállításához szükséges tőkének részvényjegyzés alakjában való előteremtését kívánatosnak tartja. Deutsch Mátyas, Zweig Mór, Mikolics Ignác, Csermák Gyula, Vitthum Károly, Wagenblatt József, Heimburger János, Trafikant Károly, ifj. Cserba György és dr. Kelemen József mint alapítók bocsátották ki a részvényjegyzésre felhívó alapítási tervezetet és rövid fél óra alatt a 60 ezer koronával megalapított részvénytársaság 100 kor. névértékű részvényeit jórésben lejegyezték. Immár a megvalósulás stádiumába jut a jéggyár és az alapítók remélik, hogy a város törvényhatósága és a nagyközönség támogatása mellett legkésőbb május közepére a gyár üzemelt megkezdheti. A részvényjegyzések melőbbi biztosítása végett minthogy az alakuló közgyűlés már február hó 15-ére d. u. 3 órára van összehívva a Nemzeti szálloda különterében a nagyközönségre az alapítók külön is felkeresik.

— Nem töltik be a szabadkai főispánságot. Lapzártakor a következő érdekes hírt jelentik Szabadkáról: A szabadkai főispáni szék egyelőre nem kap gazdát. Ez az egyetlen, ami pozitív dolog a mai nagy bizonytalanságban. Néhány nappal ezelőtt az volt a helyzet, hogy Vermes Béla lesz az új szabadkai főispán. Vermes Béla főispánsága több volt, mint pusztá kombináció. Azóta azonban változott a helyzet. Egyelőre nem töltik be a szabadkai főispánságot. Taktikai okok követelik ezt a fordulatot. Szabadkán egyelőre minden marad a régiben és a kormány nem lát okot most még arra, hogy a főispánság kérdéséhez hozzányuljon. A kormány letett arról a gondolatról, hogy az első turnusban kinevezett főispánok között a szabadkai is ott legyen. A kabinet egyelőre most olyan kerültekre helyezi a fősúlyt, ahol választási küzdelmekre van kilátás. Csak ott helyez főispánt, ahol a választások miatt szükség van, a többi állásokat betöltetlenül hagyja.

— Közgyűlés. A bajai 48—49-es elagott, szegénysorsu honvédek segélybizottság f. hó 15-én, kedden délután 2 órakor az ipartestület tanácstermében tartja évi rendes közgyűlést, melyre a t. tagok ezennel meghívhatók.

— Csikéria templomot kér. A baja—szabadkai vonalon fekvő Csikéria község katolikus lakossága hiányát érzi a templomnak s ezért azt kérelmezte a szabadkai hatóságnál, hogy vagy még egy iskolát építtessen a város, vagy az állami iskola egyik termét bővíttesse ki úgy, hogy vasárnaponként istentiszteleteket tarthassanak. A válasz—és közoktatásügyi miniszter most leirt a városhoz és közölte, hogy elvben nincs kifogása egy iskolahelyiség kibővítése és templomi célokra való berendezése ellen, de kívánatosnak tartja, hogy a kezgszereket egy mozgatható fallal zárják el.

— Több évi tapasztalat bizonyítja, hogy az egyesüvés önkéntességi jognak megszerzésére készülő ifjaknak a tanulásban nagy nehézséget támaszt azon körülmény, hogy a vizsga letételéhez szükséges tananyagot magában foglaló könyv rendelkezésükre nem áll. Gerő Ferenc katonai előkészítő intézete Budapest, VII., Rózsa-utca 33., most egy az intézet tanárának előadása nyomán készített vezérfontalat adott ki, amelyet mindenkinek melegen ajánlunk. Ára 12 korona.

— **Csuróg támogatja a felekezeteiket.** Csuróg község — mint levelezőnk írja — a napokban tartott képviselőtestületi ülésén valamennyi felekezeti anyagi segítség részét vette, mégpedig a szerb hitközségnek 10,000 koronát, a r. kath. hitközségnek 4000 koronát, az izraelitáknak 2000 koronát, az ág. ev. felekezetnek pedig 1000 koronát szavazott meg.

— **A sajtónak hivatása és kötelessége** olvasóközönségének figyelmét minden oly jelenségre és vívmányra, különösen az orvosi gyógytudomány terén irányítani, mely a szenvedés emberiség javát szolgálja. Eddig az epilepsziáról (nehézkör) az általános fel fogás az volt, hogy gyógyíthatatlan betegség. A szegény betegek fűhöz-fához kapkodva, rendszerint holmi hangzatos, de értéktelen készítményekkel hasztalanul próbálkoztak. Megbízható értesülésünk van arról, miszerint egy budapesti specialista orvos tudományos alapon és bevált módszer szerint gyógyítja az epileptikus betegeket és e módszerrel kiváló gyógyeredményeket ért el. Ez orvos, dr. Szabó B. Sándor (Budapest, V., Nagykorona-utca 18), ki érdeklődőknek készséggel nyújt felvilágosítást.

— **Pásztory** csász. és kir. udvari szállító virágkereskedése Budapest, VIII., Rákóczi-ut 3. szám. Képes árjegyzéket kívánatra díjtalanul küld.

— **Felülfizetés.** A bajai róm. kath. legényegylet f. évi február hó 6-án tartott mulatságán felülfizetni szívesek voltak: Vojnits Dániel 10 kor. Dr. Makray László 6 kor. Vígázó Vendel, Szalay Károly, Huber Rupert 4—4 kor. Czernay Imre, Békei Vilmos, dr. Szuszics Sándor 5—5 kor. Posch Ernő, dr. Koller Imre, Schmidt Ferenc, Kazal József, özvegy Ziech Henrikné, 3—3 kor. Dr. Móder Géza 2 kor. 40 fill. Wunderlich János, Genál András, ifj. Rehák György, Nadas József, ifj. Nievel Lajos, Tomcsányi Sándor, Pancsics Márk 2—2 kor. Hanga Alcánt, ifj. Utry Pál, Szauder István, Báldi Gyula, Köbbing Kálmán, Schneider István, Vass József, Mőzer István 1—1 kor. Halpauer István, Török Simon és Rac István 60—60 fill. Jászics Ferenc 40 fill. Fogadják a nemesszívű felülfizetők ezuton is halás köszönetünket. Az előjáróság.

— **Vetőmag beszerzése.** Mint értesülünk, új termésk lucernából az idén közel sincs annyi, amennyi szükséges. Sok felől fognak ezért olyat ajánlani, mely régi maggal és értéktelen Turkesztánnal lesz keverve. Répamagból a szükségletnek alig termett 1/3-ad része. Hogy mi mindent fognak megpróbálni csiraképes, fajazonos répamag gyanánt eladni a gazdáknak, arról sokat lehetne írni. Ily körülmények között óriási fontossága van a védekezésnek, mely első sorban abból áll, hogy ne induljanak a látszólagos alacsony árak után hanem ügyeljenek az áru minőségére. Ugyanis a magas árak minden esetre arra késztetnek egyes magelárusítókat, hogy régi, csiraképtelen meg hozzákeverésével alacsonyabbra szállítsák le az árt s így természetesen az értéket is, miáltal olcsóbb árakat szabhatnak. Ezért ajánljuk, hogy gazdáink az idén a legmesszebbmenő garanciát kössék ki úgy gazdasági, mint kerti magvak bevásárlásánál s különösen a külföldi cégektől követeljék, hogy szavatoljanak a magyar mezőrendőrségi törvények szerint, különben nem lehet tőlük kártérítést kapni. Hogy azonban eleje vételessék a sok kellemetlenségnek és súlyos károknak, legajánlatosabb hazai céget igénybe venni mint p. o. a közkezdelt Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedést Budapesten, mely cég becslésünkkel áll fenn már 36 éve és különben is be igazolja, hogy a Mautner-féle magvak a legjobbak és azoknak még soha senki sem csatlakozott.

— **Felülfizetés.** A József kir. Herceg Szanatorium Egyesület bajján felülfizettek: Weidinger Dezsőné, Scherer Károlyné és Beyer Ernőné gyűjtése Schön Géza úrtól 82 korona. Reich Gyuláné 20 kor. Nattiné Gál Clotild 15 kor. Dr. Alföldy Lajosné, özv. Herczfeld Jakabné, dr. Lemberger Arminné, Löwy Marnóné, Müller Józsefné, dr. Rajk Aladár, özv. Reich Bernáthné, Reich Vilmosné, Reich Zsigmondné, özv. Rosenbergé, Somogyi Emilné, Weidinger Dezsőné 10—10 kor. Schön Géza 7 kor. 50 fill. Goldschmidt Zsigmondné, dr. Rosenberg Samuné 6—6 kor. Dr. Kiss Péter 5 kor. 20 fill. Feurmannó Sománé, Gyarmati Emilné, Hildensteb Rudolf, Makray Lászlóné, N. N., Prigly Károlyné, Reich Béla, dr. Róna Dezső, Rosenberg Mátvásné, Schlesinger Gyuláné, Schön Antalné, Schön Ödönné, Somogyi Gyuláné, Szász Jánosné, Weidinger Benőné, Weidinger Gyuláné, Weidinger Hermanné, Willmann Jánosné 5—5 kor. Freund Lázárné, Grünhut Miksáné, Lemberger Rezsőné, Milkó Vilmosné, Pollák Illésné, Reiter Jakabné, özv. Rogovits Ignácné 4—4 kor. Beyer Ernőné, Burner Mariska, Tomcsányi Mariska 3—3 k. Alföldy László 2 kor. 50 fill. Markovits Edéné N. N., ifj. Nány Lajos, dr. Reiter Emil 2—2 kor. N. N. 50 fillért.

Nyilttér.)*

Kitűnően megvéd a

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
savanyúviz

SÁVANYÚVIZ

A nagy egészségre sokféle infectiosus bajtól; a pusztá gránitszklából fakad.

Több epidémiánál fényesen bevált.

* *) Az e rovatban közzétettreket nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

MULATSÁG.

A Szana'orium Egyesület estélye.

Fényesen sikerült és igazán intim, kedves estélye volt február hó 5-én a József kir. herceg Szanatorium Egyesület bajai bizottságának a Nemzeti Szálló termeiben.

Az estélyt a sablónos koncert és kabaré-programmok mellőzésével, közcavóra nyitotta meg. De ez a közcavóra se volt sablónos.

Az Egyesület vezetői nemes gondolkodású, lelkes uriaszonyoknak, élőkön a fáradhatatlan elnökkel, Dr. Koller Imrénével és a vigalmi bizottság elnökével: Weidinger Dezsőnével az estély háziasszonyaival és a bájosan stírgő-forgó, kipirult arcú leányokkal, a házikisasszonyoknak volt rá gonduk, hogy az izlésesen megterített, virággal ékesített asztalok köré csoportosult társaságok kellemesen érezzék magukat. Törekvésüknek meg is volt az eredménye, mert a termet megtöltö, minden tekintetben szép közönséget csakhamar elfogta az a bizonyos kellemes, élénk hangulat, amikor egy nagy társaságban mindenki jól érzi magát.

És ebben a vidám tereferéről, lánykacajtól, szives kinalástól, tányércsörgéstől, pohárkocanástól és a Dankó Lajos muzsikájától meleggé, barátságossá vált hangulatban bizony senki sem kellett pumpolni. Megnyitott az erszenyek maguktól, senki sem tudott, de nem is akart a bájos asszony- és leánytekineteknek ellentálni és gyűlték, gyűlték a koronáscsák a fehérlötényes házikisasszonyok

társolyaiba, hogy javára váljanak a szegény, nyomorgó tüdőbetegeknek, akikért ez-n az estén ettek-ittak, táncoltak és — ami a fő — fizettek, mégpedig jó szívvél — az egészségtelnek.

Ha e szép estély rendezői végtekinetettek a termen és ha beletekinetettek a kis vasládkóba, amelyekben a háziasszonyok egymással versenyezve gyűjtötték a pénzeket halomra, szeretettel cirógatva az egyre szaporodó bankókat, bizony, meglegedetten nézhettek össze, mert fáradságukat, iparkodó buzgalmaikat a legszebb siker jutalmazta.

A jó hangulat alig akart véget érni, mert az asztalbontás után táncra kerekedett fiatalok még reggel 1/26-kor is csak a már fáradni kezdő gardák nagy könyörgésére indultak a ruhatár felé, fájó szívvel tekintgetve vissza a táncterembe a bucsuzó farsangra.

R—r.

Kaszinó-estély.

Uri társaság, intim hangulat és farsangvégi feszelen jökdév lengte át a kaszinó keddi estélyét. Harmonikus, homogén társaságával emlékeztetett a régimúlt kaszinó-estélyeire, mikor még nem tolakodott a bajai társaság falanxszert sorába a széthúzás átkos szelleme.

A szokottnál jóval nagyobb községség mulatott együtt késő reggelig és ezt a mulatságot is a boszton dominálta.

Névsort is küldtek lapunkhoz a jelenvoltakról, de kár volna csak egyetlen szép asszonyt vagy urleányt véletlen kihagyásával is megbontani azt a szines harmóniát, mely az estélyen uralkodott.

KÖZGAZDASÁG.

A Bajai Takarékpénztár közgyűlése.

A Bajai Takarékpénztár vasárnap, február 6-án tartotta meg a nagy számban jelen volt részvényesek élénk érdeklődése mellett a 62-ik rendes évi közgyűlést, melyen borsódi és katymári *Lattmóvics* Pál ny. főispán elnökölt.

A közgyűlés kiemelkedő mozzanata az elnök megnyitó beszéde volt, melyben az intézet 62 éves múltjával is foglalkozva, annak népszerűségére és az iránta folyton növekedő bizalomra mutatott rá. Ezután az intézet kitűnő vezérigazgatójának, *Szutrély* Lipótnak nagy részletességgel előadott kimerítő évi jelentése következett, melynek érdekesebb pontjai közé tartozik, hogy az intézetnél elhelyezett takarékbetétek a múlt évben egy millió koronával szaporodtak s így az év végével 11,792.060 K. összeget tett ki az intézetnél elhelyezve volt összes betétek mennyisége. A tartalékok összefoglalt mennyisége átlépte már az egy millió koronát ez évben. Az igazgatóság a kedvezőtlen belpolitikai viszonyok miatt a pénzügyi kilátásokat is kedvezőtlenül ítélte meg, s erre való tekintetben nagyobbszert üzletek kéréséről tartózkodott s a jelzőlogos kölcsönök állományát már redukálta is némi-kepen. Részvény osztalékul az intézet, mint tavaly, az idén is 170 koronát fizet.

Báró *Vojnits* István felszólalása fejezte be a közgyűlést. Vojnits báró a részvényesek megelégedését és bizalmát nyilvánította az igazgatóság eredményes, lelkiismeretes működése iránt. A jelen volt részvényesek mindvégig élénk helyesléssel kísérték Vojnits báró szavait s miután egy igazgatósági tag megüresedett helyére *Lerner* Antal megválasztották és *Dely* Géza igazgatósági, *Mittermann* Antal és *Wunderlich* József felügyelő-bizottsági tagokat is egyhangulag újból megválasztották, a közgyűlés véget ért.

Segédszerkesztő: **Spitzer Zoltán.**

A fogak közt maradt ételmaradékok szétbomlásában minden ember szájában, főként az éjjeli alvás alatt savak és rothadási mikrobiomok keletkeznek, melyek a fogakat megtámadják. Ezek okozzák a megzuvasodást, a szájbűzt és a kínos fogfájást. Semmiféle fogtisztító szer meg nem szünteti ezen bajokat oly gyorsan és biztosan, mint a Sztraka Menthol-fogszappan. Gyógytárak és drogériákban ára 1 K.

Kapható:

Gyarmati Emil
gyógyszertárban BAJÁN.

Tüzi-fát,
szöllőkarót
igen jutányos árban szállít
waggon rakományonként
Quitt Testvérek
fakereskedők,
Budapest, VIII., József körút 31/b.

Unghváry József
szőlőtelepén és gyümölcsfa-iskolájában
Cegléd (Pest megye)

Ez év őszén és tavaszán nagyobb mennyiségű (300-350 ezer darab) nemes gyümölcsfa-csemete kerül eladásra, 1-5 éves példányokban a következőkből: körte, alma, szilva, őszibarack, kajszinbarack, cseresznye, meggy, eper, savanyú szeder, bollliville körte, azaró-galagonya, birs, lasponya, mandula, dió, füge, köszméte, ribizke, málna, földi eper (szamóca), ezenfelül szomorú alma, szomorú eper, piramis-eper, gömb-akác, piramis-akác, sbbi csemeték. Ezek árai erősségük szerint 5-30, igen erősek 40-50 kor. Ugyancsak igen nagy mennyiségben kaphatók 1-3 éves magcsemeték a következőkből: körte, alma, birs, doucin, bertezerci szilva, cseresznye, fekete meggy, sajmeje (Prunus Mahaleb), sárga barack, mandula, Prunus Myrabolána, galagonya és kökény; ezek árai erősségük szerint 100 darab 80 krtól 1 ft 80 krig, 1000 darab 7 forinttól 17 ftig. Lepnyfa (Gleditschia triacanthos) és akác, áthatlan sövény készítésére igen alkalmas 1-3 évesek, igen nagy készlet (kb. 3 millió). Ennek ára 1000 darab 3 frittól 8 ftig. Sorfának használatához akác 200-220 cm. magas 1 drb 20 kor, 100 darab 18 ft, 1000 darab 170 ft. Ujdomságok a fentvezetett gyümölcsnemekből 1 drb 40-60 kr. Ha a romszor permetezett, szokványminőségű bor- és csengetőlégyölőszert teljesen beérte, sima 1000 darab 4 forinttól 7 forintig, gyökeres 20 forinttól 25 forintig.

Tessék árjegyzéket kérni!

14061/1909. tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírrel teszi, hogy az árverést **Dr. Bruk Samu** bajai ügyvéd által képviselt **Lipkovics Mór** nagybaracscai lakos javára, **Karasz Ferenc** (nős Mojszes Juliánával) nagybaracscai lakos ellen 51 korona 62 fillér tőke, ennek 1909. évi október hó 12-ől járó 5% kamatai, 40 korona eddigi, 17 kor. 30 fillér ezuttal megállapított és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. c. 144. és következő §ai, valamint az 1908. évi XLI. t. c. 21. §a alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó, a bajai kir. járásbírósg területén lévő:

1. a nagybaracscai 211. számú betéti A. l. 1-2. sorsz. végrehajtást szenvedett nevén álló 3215/4 és 3215/5 hrsz. ingatlanságra 824 korona;
2. a nagybaracscai 302. számú betéti A. l. 3-4. sorsz. végrehajtást szenvedő nevén álló 1412. és 1415. hrsz. ingatlanságra 121 korona kikiltási árban ezennel elrendeli és annak Nagybaracska községánál 1910. évi március hó 8. napjának délelőtt 10 óráját kitűzi.

Az árverés alá kerülő ingatlanság a kikiltási ár $\frac{1}{2}$ -ánál alul eladatni nem fog.

Árverezők a kikiltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez tegyék le.

Vevő a vételárat három egyenlő részletben és pedig az 1-ső részlet 15, a 2-ikat 30 nap, a 3-ikat 45 nap alatt, mindig az árverés jogerőre emelkedésétől számítva, de mégis az árverés napjától járó 5% kamataival együtt, a bajai kir. adóhivatal mint bírói letéptéztárnál, az ide két példányban és kellő feltekekkel benyújtandó kérvény kapcsán fizessék le.

A bántapnz az utolsó részletbe számítatik be.

A kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság. Baja, 1910. évi január hó 3. napján.

Temmer,
kir. járásbíró.

1910-es modellünk újításai:

Intenzív lángzó, mely gyorsan forral és kevés szeszt fogyaszt. Erős alkatrészek, melyek kicserélhetőek és tisztíthatók. Művészi kivitel (modern stílus). Galvanizált bronz színezés. Hozzáadva a »Rops« biztonsági gyorsfűző eddigi előnyeit, a

„Rops“ 1910 a jelenkor legszebb, legtartósabb, legbiztosabb és legtakarékosabb asztali tűzhelye. Ha feldűl elalszik. A szesz ki nem folyhat!

Ára Budapestén 4- korona. Kaph. minden szakmába vágó üzletben.

„ROPS“ Fémáru gyár Részvénytársaság

Budapest, V., Váci-ut 74/5.

Helyi elárúsító: **EISENBERG KÁROLY.**
Képviselek vidéken kerestetnek.

Állami felügyelet alatt.

Alapított 1899.

GERŐ FERENC
katonai előkészítő intézete
BUDAPEST.
VII. Rózsa-utca 33. :: Telefon 79-34.

Előkészít 6 és 10 hónapra terjedő tanfolyamon az egy éves önkéntes-ségre képesítő vizsgálatra.

Beiratás naponként d. u. 4-7-ig. Vasárnap 8. é. 10-1-ig.

Vezérfonal a tanulóhoz kapható: ára 12 korona. Prospektus díjtalan.

Kiadó lakás.

A „Bajai Kölcsonös Segélyző-Egylet“ szentistván-téri házában 4 szobából és megfelelő mellékhelyiségekből álló

utcai lakás
f. évi május hó 1-re

kiadó.

Értekezhetni az egylet hivatalos helyiségében.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult küszvényénel, oszúnál és meghűléseknél.

Felgyemzetés. Sílány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossággal legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter óbjegyecsszel ellátott dobozban van osomagolva. Ára üvegekben K-80, K.1.40 és K.2-és ügyzólván minden gyógyszerárban kapható. -Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

D. Richter gyógyszerárára az „Arany orszáhnó“, Prágában, Elisabethstrasse 5. néu.

Téglagyár

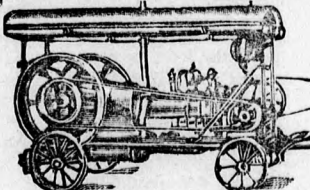
2 hold szőlővel, kedvező feltételek mellett

eladó
esetleg bérbé is kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad **Egedy József** PÉCSBOGOTA. U. p. Szabadságnktrály (Baranya. m.)

Motorkák! Gazdák! Gőzgépek!

Ha elsősorú gépet akarnak venni, kérjenek árjegyzéket Európaszerte hírneves magánjáró és vontatható benzinkomoblok, magánjáró és vontatható gőz-lokomobilokról. Teljes scéplőkészletek!

Benzinmotoros kötdő és faaprítógépek vontatásra és magánjáró szerkezettel. Stabil benzinmotorok. Szívógáztelepek. **KELLNER és SCHANZER** Budapest, V. ker., Aulloh-utca 2. szám. Sürgönyeim: „Világosság“ Budapest.

A ki

legjobban szerkesztett,
teljesen független nagy
napilapot ^{járatni} _{öhajt,} fizesse elő

Az Újság-ot!

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	„	K 28.—
Félévre	„	„ 14.—
Negyed évre	„	„ 7.—
Egy hónapra	„	„ 2.40

Az újság terjedelme rendszeren
28-32-36 oldal. Vasárnap és
ünnepnapokon **60—100** oldal.

MEGRENDELÉSI CIM:

Az Újság kiadóhivatala
Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 54-ik szám.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV. ZENEMŰ. PAPIR. ÍRÓ-
és
RAJZSZERRAKTÁR.

Az 1900. évi
iparkéllításon

aranyéremmel
kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSZET.
A „BAJAI HIRLAP” kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésemben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek-,
dizsművek-, ifusági iratok-, képes
könyvek-, imakönyvek, mindennemű
tan- és segédkönyvek-, térképek-,
földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajz-
papirok, író- és rajz-
szerek, vonalzott üzleti
könyvek nagy választékban a legjutányosabb
árakon beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi
hirlapokra és folyóiratokra
előfizetések az eredeti
áron elfogadtnak.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel izlésesen állít elő
műveket, folyóiratokat, bál- és la-
kodalmi meghívókat, eljegyzési kár-
tyákat, névjegyeket, számlákat,
levélpapírokat, levélbori-
tékákat, körleveleket,
gyászjelentéseket, árjegy-
zékeket, falragaszokat, stb.
fekete és színes nyomással.

Nagy raktár községi, köz-
igazgatási, ügyvédi és
egyházi nyomtatványokból
Bármilyen könyvmdai
munkák a legolcsóbb
áron vétetnek fel.

Könyvkötészetem

Dizsművek, Folyóiratok,
mindennemű könyvek
egyszerű és díszes bekötésére,
továbbá
képkeretek, (Passepartous)
íróaljazatok, stb.
előállítására van berendezve.